Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Uppskript um Íslandsför

Bjarni Benediktsson – Einkabréf – Póstkort – Skeyti – Berlínarárin –1932 – *Sir Joseph Banks and Iceland. Uppskript Um Íslandsför J. B*. í Studia Islandica XVIII Halldór Hermannsson.

.

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Ræður og greinar

Askja 1-6, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Skýrsla 25-30.

Halldór Hermannsson: Sir Joseph Banks and Iceland. (Islandica XVIII). Ithaca 1928

Bók þessi skýrir frá ~~afskiftum~~ ferð 1772 Sir Josephs Banks [illegible] um Ísland og afskiftum hans af málum landsins síðar, en svo sem kunnugt er varð hann landinu til stórmikils gagns í Napoleonsstyrjöldunum. En í frásögninni einkum stuðst við gögn skjöl úr breskum söfnum og eru þau mikill hluti bókarinnar. Frásögnin er ljós og skemtileg og skýrir bókin nánar ~~[illegible]~~ en áður hefur verið afskifti þessa stórmerka manns af málum landsins. M.a. sést það, að Englendinga hafa um þetta leyti haft sterkan hug á því, að taka Ísland undir sig frá Dönum. En í þessu efni skjátlast hatta höfundi bókarinnar nokkuð, hann heldur því fram, að samkv. uppkasti bréfi frá Banks til Magnúsar Stephensen (Bls 30-32) hafi Bretar verið komnir 1801 á fremsta hlunn með að senda herskip til Reykjavíkur til að taka landið. Færir höf. síðan rök að því frá heimsstjórnmálum að þetta hafi farið fyrir. En gallinn er sá að þetta bréf er rangt dagsett hjá höf., það er dagsetn.-laust en höf. tekur engan vafa á að

það sé í sambandi við skýrsluna á bls. 25-30. Þetta er þó bersýnilega rangt. Bréfið er auðsjáanlega skrifað eftir að Banks fékk bréf Magnúsar Stephensens 17. okt. 1807. Má sjá þetta af því að Baron Trampe er þar nefndur stiftamtmaður yfir landinu, en það varð hann fyrst 1806. (var hér alls ekki 1801) og auk þess heldur Banks þá hugmynd er hann skrifar bréfið að Ólafur Stephensen sé dauður. En það var alls ekki, en skv. fyrrgreindu bréfi Magnúsar hafði hann beina ástæðu til að ætla það 1807, skv. orðum „the Manes of your former friend". Bréf þetta er því í beinu sambandi við bréf Hawkesbury 29. nov 1807 og bréf Banks til Hawkesbury bls. 40 30. des. 1807. Enda byggir höf. bls. 52 að enska stjórnin hafi 1807 verið í þann veginn að taka upp hugmyndina

frá 1801, en það er sem sagt rangt
því að þetta er alt það sama, gerðist
sem sagt alt 1807.

Þá er það auglýst að bréf
Siverts það er hér birtir á bls.
48 og segir vera til Bjarna
Sivertsen kaupmanns er eigi
til hans heldur til einhvers
starfsmanns ensku stjórnarinnar
Við bókina eru prentaðar all-
margar myndir af íslenskum
stöðum og búningum eftir
enska listamenn, er voru
með Banks á ferðinni

Bjarni Benediktsson stud. jur.